

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/18, p. 697-718

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12100>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Doç. Dr. Dündar YENER - Yrd. Doç. Dr. Ayşe SERT ÇIBİK – Yrd. Doç. Dr. Ayşegül DERMAN – Yrd. Doç. Dr. Davut SARITAŞ – Doç. Dr. Oktay ASLAN

This article was checked by iThenticate.

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN ZAMANI ETKİLİ KULLANMA YETERLİLİKLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Sibel YAZÇIÇEK* - Nuriye KOÇAK** - Kadriye KAYACAN***

ÖZET

Bu araştırma, yapılandırmacı öğretim programına göre ders işleyen ortaokul fen bilimleri öğretmenlerinin zamanı etkili kullanma yeterliliklerine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi üzerine yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı'nda Çankırı'da Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm devlet ortaokullarındaki 54 fen bilgisi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alma yoluna gidilmeyip “kendini örnekleyen evren” çalışma evreni olarak kabul edilmiştir. Veriler; öğretmenlerin fen bilimleri dersinde zaman yönetimini içeren altı adet açık uçlu soru ile toplanmıştır. Bu sorular, alanında uzman iki öğretim üyesi tarafından hazırlanmış ve ankete eklenmiştir. Araştırma bulgularını tespit etmek için öğretmenlerin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplar gruplandırılmış ve yüzde olarak ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin bir ders saatinde (kırk dakika) etkili ve verimli kullandıkları ortalama sürenin 21-30 dakika olduğu, bu sürenin böyle olmasının temel olarak öğrencilerdeki motivasyon eksikliğinden kaynaklandığı, bu süreyi arttırmak için öğretmenler tarafından derslerin ilgi çekici hale getirilip öğrenciyi aktif kılan farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması gerektiği, öğrencilerdeki motivasyon eksikliğinin, dikkat dağınıklığının, sınıf mevcutlarının fazla olmasının öğretmenlerin derste zamanı etkili kullanmalarını engelleyen faktörler olduğu, bir ders saatinin öğretmenlerin yapacakları konu anlatımı, soru çözümü, deney, etkinlik, özetleme, tekrar, ödevlendirme vb. için çoğunlukla yeterli bir süre olduğu, öğretmenlerin dersi planlanan zamandan önce bitirdiği durumlarda ek olarak konu tekrar etme, soru çözümü vb. etkinlikler ile dersi pekiştirdiği gibi önemli bilgiler toplanmıştır.

* Öğretmen, MEB, El-mek: sibelalbayrak89@hotmail.com

** Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, El-mek: nuriye42@gmail.com

*** Yrd. Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, El-mek: kadriyekayacan@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Zaman Yönetimi, Fen Bilimleri Öğretmenleri, Sınıf Yönetimi.

SCIENCE TEACHERS' VIEWS FOR PROFICIENCIES OF EFFECTIVE TIME UTILIZATION

ABSTRACT

This research was constructed on the evaluation of proficiencies of effective time utilization of secondary school science teachers who teach according to the constructivist curriculum. Working group of the research constitutes 54 science teachers in the all state secondary schools attached to the Ministry of Education in Çankırı in 2013-2014 academic year. The sampling path was not used in the research so “self-sampling universe” was adopted as the study universe. Data were collected through a survey that consist of five questioned-first part that contains teachers’ personal information and six-questioned second part that contains time management in science lesson. These questions were prepared by two faculty member who are specialist in their field and they added to the questionnaire. In order to determine the findings of the research, the answers given by the teachers to open-ended questions were grouped and expressed as a percentage. As a result of the research, important information such as, the average time that teachers utilize effectively and efficiently in one lessons hour is 21-30 minutes, the fact that this is mainly due to the lack of motivation in the students, in order to increase this period, it is necessary to the lessons are make interesting by teaches and to use different methods and techniques the students become active, the lack of motivation in the students, distraction, surplus of class presence are the factors that prevent the teachers from using the time effectively, a lesson hour is often enough for teacher's subject expression, solution of the question, experiment, activity, summarization, repetition, in the cases where the teachers have completed the lesson before the scheduled time, they reinforce the lesson with repeating the subject, solving the questions, etc. activities, has been collected.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Constructivist approach, which has been used since 2005-2006 school year, and the new concomitant science curriculum came along with brand new responsibilities for teachers and students. This brought along several changes. According to this approach, teachers, who play the key role in education, are not the ones who transfer knowledge to students but those who guide them. They are the individuals, who help students to construct knowledge according to their prior experiences and knowledge. Technology must be used effectively. Additionally, new science curriculum includes many student-centred activities and experiments. Conducting these experiments and activities, carrying a

constructivist approach based education, and students' acquiring the aimed outcomes require an important amount of time. Besides these are additional works to be done at school and during classes, student problems and unexpected situations. In this case, there may occur such problems as teachers' failing at managing the allocated time. In order to overcome such problems, teachers should be aware of the factors that may waste their time, take necessary precautions, and learn time management strategies. With the present research, science teachers will learn the answers to these questions, and accordingly the quality of the education given will increase, student achievement rates will increase and carry their school further due to effectively used time. The present research will provide a source for the further studies to be conducted in the subject field. The purpose of the present research is defining effective time management related competencies and opinions of science teachers, who teach on constructivist approach basis, in order to find answers to afore mentioned questions.

Theoretical Framework

A review of the related literature presents that Ceren (2008) conducted a study to define primary school teachers' competencies to use time effectively during classes. According to their findings, methods and techniques used with the new curriculum resulted in time waste and undesirable behaviours in the classroom; the subjects that couldn't be taught due to lack of time were left to following course periods and with new curriculum teacher had problems in assessment and evaluation. Yenilmez (2010), conducted a study to define time traps at works for teachers and their coping methods. According to the findings, the most important time traps for teachers are classroom size, intense content of the curriculum, the incompatibility of objectives with allocated time, and that the curriculum is not clear enough. In their study, Melnick and Meister (2008) compared new teachers with experienced ones in terms of their anxieties, classroom behaviour management, daily time constraint and workload, interaction with parents and academic preparation. They reported that not only new teachers but also experienced ones had managing time effectively. According to their findings, teachers stated that they couldn't use the time effectively dues to lack of time, redundance of tasks and responsibilities, planning and applying the plan in the class, redundance of paperwork and bureaucratic procedures.

As these studies show, one of the most important factors affecting teachers' time management is the practiced curriculum. As of 2005-2006 school year, curricula used in Turkish education system are based on constructivist approach. The purpose of the present research is defining the average amount of time used effectively for a class period by secondary school science teachers, internal and external factors affecting the effectively used time, and what can be done to increase the time used effectively. Curriculum development experts, who prepare the science curricula, can improve the curricula based on the feedback obtained from the present research. Additionally, new regulations can be done on student management and school rules. This way, maximum efficiency can be obtained in the education.

Method

Screening method was applied in this study. This model is an approach that does intend to describe a case in the past or as it exists. In the general screening model, in an universe composed of a large number of elements, to arrive at a general judgment about the universe, screening is done on the whole universe or on a group/sample which be taken from universe. (Gözel ve Halat, 2010, p.76). Screening method was applied in this study. This model is an approach that intend to describe it in the past or as it exists. Work group of the research consists of 54 science teachers, who served at state secondary schools in Çankırı province of Turkey in 2013-2014 school year. Researchers experienced no problems in accessing the universe. Since the whole universe could be reached, no sampling was done for more reliable data and findings. For this reason “self-sampling universe” (Aydın and Solmaz, 2014, p. 509) was taken as the universe of the research. Two faculty members from the field prepared six open-ended questions in order to collect data for the present research. Data obtained for the present research were analysed via content analysis. The main purpose of content analysis is reaching at concepts and relations that can explain the collected data. Data summarized and interpreted with descriptive analysis are processed for more details with content analysis and concepts and themes that couldn't be discovered through descriptive analysis can be found with content analysis (Yıldırım and Şimşek, 2006; Cited in: Selçuk, Palancı, Kandemir and Dündar, 2014).

Findings and Discussion

An important part of the teachers (57.41%) answered the open-ended question “What is the average amount of time you can use effectively during one science course period?” as 21-30 minutes. According to the findings of the study conducted by Topal (2009), most of the teachers reported that they could use 15-20 or 20-25 minutes of course periods effectively, which is a similar finding with the finding of the present research.

Teachers provided various answers to the open-ended question “What can be the reason for this period of time you can use effectively?”. Most of the teachers (55.56%) stated that the reasons were lack of motivation and students' getting distracted quickly. This finding is similar with the findings of the studies conducted by Vural (2011) and Arı (2014). Many studies presented that motivation played a very important role in students' learning, science achievement, development of critical thinking and scientific process skills (Yılmaz and Çavaş, 2007: 431), because motivation is the level of efforts and studies, individuals make to attain their objectives based on the importance and control of their behaviours. Terrell H. Bell expressed the importance of motivation with this words ‘*There are three things to remember about education. The first one is motivation. The second one is motivation. The third one is motivation.*’ (Dede and Yaman, 2008: 20). Some of the participants' (7.41%) answers to the second question were that the curriculum being too busy and lack of time. This finding is in agreement with the studies conducted by Geçer and Özel (2012), Doğan (2010), and Güven and Taşyürek (2013). Time allocated for Science and Technology course at

Turkish Studies

secondary school is four class periods weekly. Yet, weekly attainments and subjects are very intense and almost every subject has experiments and activities. This results in timing problems. Some of the participants' (29.63%) answers to the second question were student problems and that they weren't ready for the class, which is in agreement with the study conducted by Yarımca (2010). Some teachers' (11.11%) answer to the second question was students' level of readiness being low. This finding is in agreement with the study conducted by Vural (2011). Some of the participants' (7.41%) answer to the second question was the classroom size being too large, which is in agreement with the findings of the studies conducted by Öztürk (2009), Doğan (2010), Aydın and Tüysüz (2009).

The third open-ended question of the research was "What would you recommend to increase the time used effectively?", and many of the teachers (27.78%) suggested the practice of applied (experiments, activities, etc.) teaching, more interesting courses with materials, and the use of different methods and techniques that make students more active. This finding is in agreement with the findings of the studies conducted by Şimşek, Hırça & Coşkun (2012), Aktepe and Aktepe (2009). Some of the participants (18.52%) suggested decreasing classroom size and overcoming student discipline issues, which is in agreement with the findings of the studies conducted by Geçer and Özel (2012), Doğan (2010), Öztürk, Hastürk and Demir (2013).

The fourth open-ended question was "What are the factors preventing teachers from using the time effectively in the class?". An important part of the teachers' (38.89%) answers were lack of motivation, distractibility, lack of objectives among students. This finding is in agreement with the findings of the studies conducted by Vural (2011) and Arı (2014). Many of the teachers' (37.04%) answer to this question was large classroom size, disciplinary problems and student profile. This finding is in agreement with the findings of the studies conducted by Geçer and Özel (2012) and Kırıkkaya (2009). Another group of participants' (25.93%) answers were attendance, special day activities and other external factor, which is in agreement with the findings of Güner (2010), who reported that such problems as taking attendance, writing class notebook, visitors in the classroom and student behavioural problems decreased the effective time spent on academic studies. Some teachers' (25.93%) answer was about the students' low readiness level and their lack of preparation for the class, which is in agreement with the findings of the study conducted by Özgan and Tekin (2011). Students' level of readiness underlies the many disciplinary problems encountered in the class. Low readiness level affects classroom management and time management negatively (Özgan and Tekin, 2011, p. 432). Some participants' (16.67%) answers to the question were teachers' inexperience and going to class without planning and preparation. This finding is in agreement with the findings of the study conducted by Özgan and Yılmaz (2009). Teachers' being unprepared in the class is one of the greatest problems in classroom management (Özgan and Yılmaz, 2009, p. 63).

The fifth of the open-ended questions was "Is one class period (40 minutes) enough time for what you need to do? Can you find time to revise previous subjects?" Half of the participants' (50%) answer was

Turkish Studies

positive, which is in agreement with the findings of the study conducted by Yalar and Yelken (2009). In their study, most of the participating students forming the work group stated that one class period shouldn't be longer than 40-45 minutes in order to comprehend and learn a topic in an effective and meaningful way, and that time was long enough for an effective learning (Yalar and Yelken, 2009, p. 269). Almost a quarter of the participants stated that time allocated for a class period wasn't enough, which is a finding in agreement with the findings of the studies conducted by Öztürk (2009), Geçer and Özel (2012), Doğan (2010), Öztürk, Hastürk and Demir (2013). According to the findings of the study carried by Akdeniz and Tekbıyık (2008), teachers believe that time isn't enough for especially activities. Similarly, according to the findings of the research conducted by Temur and Geçer (2010), teacher think that time allocated for laboratory practices isn't enough.

Last of the open-ended questions was "What do you do when you finish teaching the subject earlier than you planned?" which was answered by most of the participants (74.04%) as activities such as revision and question-answer. Subjects of the science course are inter-related consecutively. Subjects are constructed on one another. For the next subject to understood and learnt meaningfully, students should learn the previous subjects very well. For this reason, teachers should carry activities such as experiments, short revisions, question-answer sessions and educative games. Such activities reinforce the learning and provide motivation for the following subjects. Additionally, in the study conducted by Güneş, Dilek, Demir, Hoplan and Çelikoğlu (2010), participant science and classroom teachers stated that they tried to correct misconceptions though revision, examples from daily life and experiments.

Conclusion and Suggestions

The first question of the present research was "What is the average amount of time you can use effectively during one science course period?", which was answered by 57.41% (max) of the participants as 21-30 and by 11.11% (min) as 31-40 minutes. Accordingly, most of the teachers can use 21-30 minutes of a class period effectively. The second question "What can be the reason for this period of time you can use effectively?" was answered by 55.56% of participants as attention grabbing work due to lack of motivation and easily distracting among students while 1.85% of participants' answer was students' ages and developmental period and the physical conditions of the school. Accordingly, one of the most important factors affecting the time used effectively by teachers is student motivation. The third of questions, "What would you recommend to increase the time used effectively?" was answered by 27.78% (max) of the participants was practical teaching (experiments, activities, etc.), making courses more attractive for students (materials, tools, etc.), using methods and techniques that make students more active; while 3.704% (min) of participants' answer was teacher training through in-service trainings, seminars, etc. These findings indicate the importance of motivation and student-centred practices in increasing the effective time. The fourth question was "What are the factors preventing teachers from using the time effectively in the class?". This question was answered by 38.889% and 37.037% (max) of

Turkish Studies

the participants as lack of motivation, distractibility, lack of objectives among students, large classroom sizes, disciplinary problems and student profile, while 7.407% (min) of the participants' answers were related to little time allocated for redundant of subjects to be taught. These findings emphasize the importance of motivation once more and also attract attention to student profile. They also show that weekly course periods are enough and teachers don't have many problems in catching up with the curriculum. The fifth question, "Is one class period (40 minutes) enough time for what you need to do? Can you find time to revise previous subjects?" was answered by 50% (max) of the participants positively, while 5.556% (min) stated that 40 minutes was enough time for a class period while more course hours should be allocated weekly for science courses. These findings show that one class period is enough for subjects along with revision, and also weekly class periods of science course are also enough and shouldn't be increased. The sixth and last of the questions "What do you do when you finish teaching the subject earlier than you planned?" was answered by 74.04% (max) of the participants as activities such as revision and question-answer and by 5.556% of participants as starting a new topic or giving tips about a new subject.

In accordance with the findings obtained from the present research, the following suggestions can be presented:

- ✓ Similar studies on time management strategies can be conducted on a work group of teachers with correct and sufficient knowledge.
- ✓ Similar studies can be conducted with classroom teachers, teachers of other branches and even with academicians teaching at higher education institutions.
- ✓ Pre-service teachers can be taught time-management skills that can provide them with awareness during their undergraduate education. Additionally, experienced educators should encourage pre-service teachers in using this information and knowledge on classroom management and time management during their professional teaching lives.

Keywords: Time Management, Science Teachers, Classroom Management.

Giriş

Zaman, olayların geçmişten bugüne gelip geleceğe doğru birbirini takip ettiği kesintisiz bir süreçtir. Zaman, insan yaşamının yerine göre uzun ya da kısa süreli, yinelenmesi olanaksız, başlangıcı ve sonu belli, saatle ölçülebilen bir bölümdür. Bu nedenle zaman paha biçilemez bir kaynaktır (Güçlü, 2001, s. 88). Zamanın iyi değerlendirilmesinin dengeli bir hayat yaşama, daha düzenli, başarılı ve verimli olma, çalışma yönteminin daha düzenli olması, sorumlulukların paylaşılması, yoğunlaşmanın artması gibi yararları vardır (Yenilmez, 2010, s. 2).

Zamanın algılanışı ve kullanılışı, toplumlara göre farklılık göstermektedir. Geleneksel toplumlarda zaman; esnek ve bitmeyen bir kaynak gibi görülür. Zaman öldürmek, zamanı boş şeylerle geçirmek bu toplumlara özgüdür. Oysa gelişmiş toplumlarda zaman; dakika ve

saniyelere bölünmekte, belli işlerin belli bir zaman diliminde gerçekleştirilmesi gerekli görülmekte ve planlanmaktadır. Bu durumda gelişmiş toplumların zamanı kullanma konusunda daha bilinçli davrandıkları söylenebilir (Topal, 2009, s. 1).

Zamanı verimli kullanabilme yeteneği eğitim sayesinde kazanılır çünkü eğitim, bireyi yaşama hazırlayan, bireyin toplumla uyumunu sağlayan, gelecekle birey arasında bir köprü görevi yapan en önemli unsurlar arasındadır (Ayten ve Ektem, 2014, s. 309). Bu yüzden zamanın önemini eğitim öğretim ortamları içinde ele almak gerekir (Çam, 2010, s. 1). Çünkü öğretmenlik, zamanın doğru kullanımı yani zaman yönetimi konusunda bilgi ve beceri gerektiren bir meslektir (Demirtaş ve Özer, 2007, s. 2). Eğitim sisteminin temel unsuru öğretmenlerden beklenen; derslerini planlayabilmesi, öğretim yöntem ve tekniklerini bilmesi ve uygulayabilmesi, öğrencilerin öğrendiklerini değerlendirebilmesi, öğretmen öğrenci ilişkilerini yönetebilmesidir. Eğitim sürecini işletecek, araç gereçleri kullanacak ve öğrencilere kullandıracak insan öğretmendir. Öğretmenin niteliği ve yeterliliği eğitim öğretim etkinliklerinin başarıya ulaşmasında en önemli etkindir (Yenilmez, 2010, s. 4). Ancak eğitim programını yetiştirebilmek için sürekli saat ve takvimin baskısı altında bulunan öğretmenlerin elindeki zaman sınırlı ve bunu arttırmak olanaklı olmadığına göre yapılacak şey, eldeki zamanı etkili kullanmak ve değerlendirmektir. Bu da ancak sınıf ve zaman yönetimi ile zaman yönetimi stratejileri konusunda temel bilgi ve becerilere sahip olmak, bu bilgileri pratiğe dönüştürmekle olanaklıdır (Çam, 2010, s. 1).

2013 fen bilimleri dersi öğretim programında, öğrencinin kendi öğrenmesinden sorumlu olduğu, öğrenme sürecine aktif katılımının sağlandığı, bilgiyi kendi zihninde yapılandırmaya olanak tanıyan araştırma-sorgulamaya dayalı öğrenme stratejisinin benimsendiği belirtilmiş ayrıca programda; konular sadeleştirilmiş, kazanım sayıları azaltılmış ve ders süreleri de arttırılmıştır (Duban, 2016, s. 985). Programda ders süreleri arttırılmasına rağmen zaman bakımından sorunlar yaşanmaktadır. Süre sıkıntısına ek olarak test odaklı eğitimin yoğun olması, günlük hayatla ilişkilendirme ve dersin işlenişinde de birtakım sorunlar yaşanmaktadır (Balbağ ve Karaer, 2016, s. 9).

Okullarda eğitim öğretim etkinlikleri yasal olarak belirlenmiş, sınırlı bir zaman diliminde gerçekleştiğinden zamanı etkili kullanma, sınıf yönetiminin önemli boyutlarından biridir. Sınıf yönetimi açısından öğretmen ve öğrencilerin bu zaman dilimi içinde belirlenen amaçlara ulaşacak şekilde davranmaları gerekmektedir. Bu yüzden sınıfta etkili zaman yönetimi açısından önemli olan, zamanın çabuk ve doyurucu geçmesini sağlamaktır. Bu; öğretmen ve öğrencilerin hayatını zenginleştirir, yaşam kalitelerinin de artmasına hizmet eder (Sadık ve Sığırtmaç, 2016, s. 637).

Öğretme-öğrenme sürecinin biçimlendiricisi öğretmenlerden beklenen; öğrenme sürecinin planlanması, uygulanması, materyallerin hazırlanması, öğrenme ortamlarının düzenlenmesi, ders dışı etkinliklerin düzenlenmesi, bireysel farklılıkların dikkate alınarak öğretimin çeşitlendirilmesi, zaman ve davranış yönetiminin etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamasıdır (Kubat, 2015, s. 605). Öğretmenlerin bu faaliyetleri gerçekleştirmesi, öğretim sürecinde olumlu bir öğrenme ortamının yaratılması, öğrencilerin önündeki çalışma engellerinin ortadan kaldırılması ve öğretim zamanının uygun kullanılması ise zamanın verimli biçimde yönetilmesine bağlıdır (Adıgüzelli, 2015, s. 5).

Sınıf yaşamında öğretmenler sınıfı yönetmektedirler. Burada karşımıza çıkan sınıf yönetimi kavramı; içinde öğrenmenin gerçekleştiği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli olanak ve süreçlerin, öğrenme ortamının sağlanması, öğretmen ve öğrencilerin çalışma engellerinin en aza indirilmesi, öğretim zamanının uygun kullanılması, sınıftaki kaynakların, insanların ve zamanın yönetimidir (Başar, 1999, s. 13). Yani sınıf yönetimi, güvenli ve uyarıcı öğrenme ortamı yaratmaktır (Djigic ve Stojiljkovic, 2011, s. 820). Zaman yönetimi ise, sınıf yönetiminin en önemli ögesi konumundadır (Çam, 2010, s. 2). Çünkü sınıfı etkili yönetmek, sahip olunan öğretim süresini israf

etmemek ve zamanı iyi yönetmekten geçer (Keskinoglu, 2016, s. 70). Kavramsal olarak zaman yönetimi ise; artan bilgi, eğitim veya kasıtlı uygulama yoluyla elde edilebilen bir dizi alışkanlık veya öğrenilebilir davranışlardır (MacCann, Fogarty & Roberts, 2012, s. 5). Ayrıca zaman yönetimi; kıt olan, her işin ve etkinliğin yapılmasının zorunlu unsuru olan zamana, olabildiğince fazla iş ve etkinlik sığdırmaktır. Zamana hakim olmak, yavaşlatmak, hızlandırmak değil; zamanın nasıl harcandığının, harcanabileceğinin değerlendirilmesidir (Yenilmez, 2010, s. 3). Eğitimde zamanı etkili kullanmanın ön koşullarından biri, planlamadır. Çünkü geçen zamanı geri getirmek ve telafi etmek mümkün değildir. Öğretmenler zamanı planlamaya önem verirlerse dersin dağılması ve amaçlardan uzaklaşılması gibi durumlar olmayacak, verimli kullanılan zaman sayesinde öğretmen ve öğrenci başarısı da artacaktır (Gözel, 2009, s. 3).

Okulda geçen bir gün sabit bir süreye sığdırılmaktadır. Öğretmen bu süre içerisinde farklı konuları işleyebilmeli ve sınıf içi sorunlarla ilgilenebilmelidir. Bu da mevcut zamanı etkili bir şekilde kullanarak gerçekleşebilir (Yenilmez, 2010, s. 4). Öğretmenler zamanı etkin kullanabilmek için, zaman yitirici yönetsel işlemlerle fazla uğraşmamalıdır. Sınıftaki etkinliklerin hazırlıklarını ders öncesinde yaparak, araçların hazırlanışını, düzenlenişini, önceden bitirerek, tahtaya yazılacakları ders öncesinde yazarak, zaman kazanabilmelidir (Başar, 1999, s. 69). Eğer öğretmenler kişilik yapıları, işten veya çevreden kaynaklanan nedenlerden dolayı zamanlarını verimli kullanamıyorlarsa eğitimde aksamlar olacaktır. Kullanılmayan ya da boşa akıp giden zamanın yerini doldurmak ise mümkün değildir. Bu nedenle öğretmenler başarıya ulaşmak için zamana hükmetmeli ve onu verimli bir şekilde kullanmalıdır (Gözel, 2009, s. 4). Buna ek olarak pek çok ampirik kanıt da etkili zaman yönetiminin daha fazla akademik başarı ile ilişkili olduğunu göstermektedir ancak tüm bunların aksine, iş atamaları için zamanı doğru şekilde planlayamamak, sınavlara sıkışmak, akademik personel tarafından belirlenen son teslim tarihini karşılayamamak gibi zayıf zaman yönetimi uygulamaları, sık sık stres ve zayıf akademik performansın ana kaynağı olarak gösterilmektedir (MacCann, Fogarty & Roberts, 2012, s. 4).

Literatür incelendiğinde Balbağ & Karaer (2016), Geçer ve Özel (2012), Doğan (2010), Aydın ve Tüysüz (2009) yaptıkları araştırmalarda; fen bilgisi öğretmenlerinin fen öğretimi sürecinde alt yapı eksikliği, zaman yetersizliği, sınıf mevcutlarının kalabalık olması gibi genel sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Eğitimin önemli unsurlarından biri olan öğretmenlerin ders zamanını etkili bir şekilde yönetmesi ve kullanması büyük önem taşımaktadır. Öğretmenlerin ders zamanlarını etkili kullanımları ile ilgili yeni araştırma bulgularına ihtiyaç duyulmakta, öğretmenlerin ders zamanını kullanım durumlarının bir araştırma konusu olarak ele alınması bir zorunluluk olarak değerlendirilmelidir (Keskinoglu, 2016, s. 71). Bu nedenle bu araştırmada da zaman problemi irdelenmek istenmiş ve eğitim sistemimizde uygulanan yaklaşım da yapılandırmacı olması sebebiyle öğretmenlerin bu yaklaşımı derslerinde kullandıkları varsayılmıştır. Araştırmada yapılandırmacı öğretim programına göre ders işleyen ortaokul fen bilimleri öğretmenlerinin zamanı etkili kullanma yeterliliklerine yönelik görüşleri incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, eğitim sistemimizde 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanan yapılandırmacı yaklaşıma göre ders işleyen ortaokul fen bilimleri öğretmenlerinin zamanı etkili kullanma yeterliliklerine yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın alt amaçları ise şunlardır:

- ✓ Fen bilimleri dersinde etkili ve verimli kullanılan ortalama süreye yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
- ✓ Etkili ve verimli kullanılan bu sürenin nedenlerine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
- ✓ Etkili ve verimli kullanılan süreyi arttırmak için öğretmen önerileri nelerdir?

- ✓ Derste zamanı etkili kullanmayı engelleyen faktörlere yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
- ✓ Bir ders saati (40 dk.) öğretmenlerin yapacakları için yeterli bir süre mi? Konu özeti, tekrar etme vb. yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
- ✓ Dersin planlandığı zamandan önce bittiği durumlarda yapılan etkinliklere yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

2005-2006 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan yapılandırmacı yaklaşım ve beraberinde gelen yeni fen bilimleri öğretim programı öğretmen ve öğrencilere yepyeni sorumluluklar vermiş, birtakım değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Bu yaklaşıma göre öğretmenler; öğrencilere bilgiyi aktaran değil öğrencilere koçluk ya da rehberlik yaparak öğrencilerin kendi yaşantılarına ve ön bilgilerine göre bilgiyi inşa etmede onlara yardımcı olan ve fen bilimleri dersinde içeriğe özgü etkinlikleri düzenleyen bireylerdir (Geçer ve Özel, 2012, s. 2238). Yaparak yaşayarak ve mümkün olduğunca beş duyu organını kullanarak öğrenme esastır. Öğrenciyi aktif kılan, çağdaş strateji, yöntem ve teknikler kullanmayı gerekli kılar. Ayrıca yeni fen bilimleri öğretim programında öğrenci merkezli bol miktarda etkinlik ve deneylerde yer almaktadır. Ancak öğretmenlerin, öğrencinin yapısına uygun bulmadıkları veya uzun süre alacak etkinlikleri atladıklarını ve böyle durumlarda daha kısa süreli, seviyeye uygun alternatif etkinlikler geliştirdikleri anlaşılmıştır (Kurtuluş ve Çavdar, 2011, s. 15). Deney ve etkinliklerin yapılması, yapılandırmacı yaklaşımın gereğine göre bir öğretimin gerçekleşmesi, öğrencilerin kazanımları kazanması ciddi bir zaman gerektirir. Tüm bunlara okulda ve ders sırasında yapılması gereken ek işler, öğrenci problemleri, beklenmedik durumlar vb. eklenince zamanın yetmemesi, kasıtlı ve istendik davranışlara ulaşamaması, öğretmenlerin mevcut zamanı yönetememesi gibi problemler ortaya çıkmaktadır. Bu problemlerin giderilmesi için başta öğretmenlerin kendilerine zamanı kaybettiren faktörlerin farkına varması, bunlara karşı önlem alması, zaman yönetimi stratejilerini öğrenmeleri gerekir. Ayrıca öğretmenlik; planlı olmayı, zamanı iyi yönetmeyi, zamanı verimli kullanmayı, olabildiğince zaman tuzaklarından uzak durmayı gerekli kılan bir meslek olduğu için öğretmenlerin, zaman yönetimi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi, öncelikle öğretmenlerin bu konuda kendilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak; yetiştirdikleri öğrencilerin zaman yönetimi becerilerini geliştirmelerine ve öğrenme başarılarına da katkıda bulunacaktır (Gözel, 2009, s. 9).

Öğretmenlerin sınıfta zaman yönetimi konusunda bilgi alabilecekleri kaynaklar sınırlıdır. Hatta kimi sınıf yönetimi kitaplarında “zaman yönetimi” bölümü yer almamaktadır (Çam, 2010, s. 5). Bu araştırma sınıfta zaman yönetimi ve zaman yönetimi stratejilerini eğitim boyutu üzerinden ele almıştır. Bu araştırma bundan sonra bu alanda yapılacak araştırmalar için kaynak olabilir. Çalışmadan elde edilen geribildirimler sonucunda fen bilimleri öğretim programını hazırlayan program geliştirme uzmanları, bu verilere göre programda yeni düzenlemeler, iyileştirme çalışmaları yapabilir. Eğitimden en yüksek düzeyde verim elde edilebilir. Ayrıca bu araştırma fen bilimleri eğitimi ile ilgili olarak zaman yönetimi konusunda yapılacak yeni araştırmalara ışık tutabilir.

Öğretmenler yeni programı uygulamada hizmet içi eğitimin yetersizliği ve sınıfların kalabalık olması gibi konulardan da yakınmaktadır (Geçer ve Özel, 2012, s. 2238). Bu araştırma, öğretmenlerin akıp giden zamanı daha planlı nasıl kullanabileceklerine ilişkin önerilerde bulunma açısından da önemlidir.

Bu çalışmanın; eğitimin yanı sıra iş dünyası, yönetim bilimleri gibi alanlar ve zaman yönetimine ilgi duyan eğitimin diğer alanlarında görev yapan farklı branş öğretmenlerine de önemli bir kaynak olabileceği düşünülmektedir.

Turkish Studies

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada tarama yöntemi uygulanmıştır. Bu model, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Genel tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır (Gözel ve Halat, 2010, s. 76).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Çankırı'da Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm devlet ortaokullarındaki 54 fen bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada evrene ulaşma gücünü olmayıp hepsine ulaşılması ve daha güvenilir verilerin elde edilmesi amacı ile örneklem alma yoluna gidilmeyip "kendini örnekleyen evren" (Aydın ve Solmaz, 2014, s. 509) çalışma evreni olarak kabul edilmiş ve Çankırı merkez ve ilçelerindeki resmi ortaokul kurumlarında görev yapan 54 fen bilimleri öğretmeni ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Öğretmen anketleri; öğretmen 1, öğretmen 2 vb. şeklinde numaralandırılmıştır. Öğretmenlere ait demografik bilgiler ise Tablo 1'de yer almaktadır:

Tablo 1: Öğretmenlerin Kişisel Özelliklerine Göre Dağılımları

Demografik Bilgi	
Cinsiyet	
Bayan	33
Erkek	21
Kıdem	
0-5 yıl	32
6-10 yıl	12
11-15 yıl	5
16-20 yıl	2
21+ yıl	3
Sınıf Mevcudu	
0-20 kişi	9
21-30 kişi	32
31-40 kişi	13
Mezun Olduğu Okul	
Eğitim Fakültesi	52
Fen Edebiyat Fak.	2
Eğitim Düzeyi	
Lisans	49
Lisans Üstü	5

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracındaki altı adet açık uçlu soru, alanında uzman iki öğretim üyesi tarafından hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramalara ve ilişkilere ulaşmaktır.

Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006; Akt: Selçuk, Palancı, Kandemir ve Dündar, 2014).

Bulgular

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Açık Uçlu Sorulara Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular

1. Öğretmenler ‘Fen bilimleri dersinde etkili ve verimli kullandığınız ortalama süre ne kadardır?’ sorusuna;

Tablo 2.1: Öğretmenlerin ‘Fen Bilimleri Dersinde Etkili ve Verimli Kullandığınız Ortalama Süre Ne Kadardır?’ Sorusuna Yönelik Görüşleri

Süre	Sayı	%
İlk 20 dakika	13	24.07
21-30 dakika	31	57.41
31-40 dakika	6	11.11
Soruya cevap vermeyenler	4	7.41

Tablo 2.1’ deki ‘Fen bilimleri dersinde etkili ve verimli kullandığınız ortalama süre ne kadardır?’ sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde en fazla %57.41 oranla 21-30 dakika, en az ise %11.11 ile 31-40 dakikalık sürenin etkili ve verimli kullanıldığı görülmüştür. Buna göre öğretmenlerin çoğu bir ders saatinde 21-30 dakika etkili ve verimli kullanabilmektedir.

‘Sınıf ve öğrenci seviyesine göre değişmekle birlikte ortalama 20-25 dakikadır.’
Öğretmen, 27.

2. Öğretmenler ‘Sizce bu sürenin nedeni ne olabilir?’ sorusuna;

Tablo 2.2: Öğretmenlerin ‘Sizce Bu Sürenin Nedeni Ne Olabilir?’ Sorusuna Yönelik Görüşleri

Verilen Cevaplar	Sayı	%
Öğrencilerdeki motivasyon eksikliği bu yüzden dikkatlerinin çabuk dağılması ve öğretmenlerin yaptığı dikkat toplama çalışmaları	30	55.56
Öğrenci problemleri, öğrencilerin ders düzenini bozma amaçlı gereksiz soruları ve konuşmaları	11	20.37
Sınıf defteri yazma, yoklama yapma ve ödev kontrolünün zaman alması	6	11.11
Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin yetersizliği	6	11.11
Öğrencilerin derse hazır olmamaları ve sınıf düzenini sağlama çabaları	5	9.26
Fen bilimleri dersi öğretim programının yoğun olması, programı yetiştirme kaygısı ve konunun çocuğa uygun olup olmayışı	4	7.41
Sınıf mevcudunun fazla olması	4	7.41
Okulda çeşitli sebeplerle yapılan duyuru, kutlamalar vb. dersi bölen çeşitli unsurlar ve okuldaki beklenmedik diğer durumlar	4	7.41
Etkinlik, deney hazırlıklarının zaman alması ve materyallerde meydana gelen teknik sorun ve aksaklıklar	3	5.56
Çocukların yaşı ve gelişim düzeyi	1	1.85
Sınıf ve okulun fiziksel durumu	1	1.85
Soruya cevap vermeyenler	5	9.26

Turkish Studies

Tablo 2.2’ de öğretmenlerin ‘Sizce bu sürenin nedeni ne olabilir?’ sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde en fazla %55.56 oranla öğrencilerdeki motivasyon eksikliği bu yüzden dikkatlerinin çabuk dağılması ve öğretmenlerin yaptığı dikkat toplama çalışmaları, en az ise %1.85 ile çocukların yaşı ve gelişim düzeyi, sınıf ve okulun fiziksel durumu cevaplarını verdikleri görülmüştür. Buna göre öğretmenlerin verimli kullandıkları süreyi belirleyen en önemli faktörlerden biri öğrenci motivasyonudur.

‘Öğrencilerin ilgisiz olması, başarıya önem vermemeleri ve öğrencilerin geleceğe yönelik planlarının olmamasıdır.’
Öğretmen, 46.

‘Öğrencilerin dikkat ve ilgi düzeyleri, hazır bulunuşlukları, konunun öğrenciye hitap edip etmemesi, grubun heterojen olması, sınıfın uç noktalarının ortak düzeni etkilemesidir.’
Öğretmen, 35.

3. Öğretmenler ‘Bu süreyi arttırmak için neler önerirsiniz?’ sorusuna;

Tablo 2.3: Öğretmenlerin ‘Bu Süreyi Arttırmak İçin Neler Önerirsiniz?’ Sorusuna Yönelik Görüşleri

<i>Verilen Cevaplar</i>	<i>Sayı</i>	<i>%</i>
Uygulamalı (deney, etkinlik vb.) öğretim yapılmalı, dersler (materyal, araç, gereç vb.) ilgi çekici hale getirilmeli, öğrenciyi aktif kılan farklı yöntem ve teknikler kullanılmalı	15	27.78
Öğretmenler öğrencileri güdülemeli ve dikkat toplayıcı etkinlikler yapmalı	13	24.074
Sınıf mevcutları azaltılmalı, öğrenci disiplin sorunları giderilmeli	10	18.519
Öğrenciler konulara hazırlanarak ve çalışarak gelmeli, dersle ilgili hazırlıklar teneffüslerde tamamlanmalı	6	11.11
Dersler duyuru, imza vb. sebeplerle ya da lüzumsuz yere bölünmemeli	3	5.556
Öğretim programı azaltılmalı, program ilgi çekici konulardan oluşmalı	3	5.556
Öğretmenlere seminer vb. hizmet içi eğitimler verilerek uzmandan bilgi almaları sağlanmalı	2	3.704
Soruya cevap vermeyenler	12	22.22

Tablo 2.3’ de öğretmenlerin ‘Bu süreyi arttırmak için neler önerirsiniz?’ sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde en fazla %27.78 oranla uygulamalı (deney, etkinlik vb.) öğretim yapılmalı, dersler (materyal, araç, gereç vb.) ilgi çekici hale getirilmeli, öğrenciyi aktif kılan farklı yöntem ve teknikler kullanılmalı, en az ise %3.704 ile öğretmenlere seminer vb. hizmet içi eğitimler verilerek uzmandan bilgi almaları sağlanmalı cevaplarını verdikleri görülmüştür. Bu sonuçlar öğrenci motivasyonu ve öğrenci merkezli uygulamaların verimli geçen süreyi arttırmadaki önemine dikkat çekmektedir.

‘Derste motivasyonun sağlanması, dikkat çekici (araç-gereç) materyallerin kullanılması, sıradanlıktan çıkılması, farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması, enerjik olunmasıdır.’

Öğretmen, 50.

‘Öğrencilerin derse ilgisini arttıracak araç gereçler kullanılmalı, konuyla ilgili ilginç hikayeler anlatılarak ders eğlenceli hale getirilmelidir.’

Öğretmen, 12.

‘Bu konuda büyük pay öğrencilere düşmektedir. Öğrenmeye açık olmayan öğrencilerle ders işlemek oldukça zordur. Bu yüzden sınıf mevcutları azaltılabilir. Ayrıca öğretmenlere, ilgi çekme

konusunda ya da etkili ders anlatma konusunda eğitim verilmesine dikkat edilmelidir.

Öğretmen, 46.

4. Öğretmenler ‘Öğretmenlerin derste zamanı etkili kullanmalarını engelleyen faktörler nelerdir?’ sorusuna;

Tablo 2.4: Öğretmenlerin ‘Öğretmenlerin Derste Zamanı Etkili Kullanmalarını Engelleyen Faktörler Nelerdir?’ Sorusuna Yönelik Görüşleri

<i>Verilen Cevaplar</i>	<i>Sayı</i>	<i>%</i>
Öğrencilerdeki motivasyon eksikliği, dikkat dağınıklığı ve hedeflerinin olmayışı	21	38.889
Sınıf mevcudunun fazla olması, sınıftaki disiplin problemleri ve öğrenci profili	20	37.037
Öğrenci hazır bulunuşluğunun yeterli düzeyde olmaması, öğrencilerin derse hazırlıksız gelmeleri	14	25.926
Yoklama, sınıf defteri doldurma, belirli gün ve hafta etkinlikleri ve dersi bölen diğer dış faktörler	14	25.926
Öğretmenlerin deneyimsizliği, öğretmenlerin derse hazırlıksız ve plansız gelmeleri	9	16.667
Okul – sınıf fiziki şartları, materyal ve araç-gereç eksiklikleri	7	12.963
Fen bilgisi ders saatinin azlığı, konu ve etkinliklerin fazla olması sebebiyle öğretmenlerin öğretim programını yetiştirme telaşı	4	7.407
Soruya cevap vermeyenler	6	11.11

Tablo 2.4’ de öğretmenlerin ‘Öğretmenlerin derste zamanı etkili kullanmalarını engelleyen faktörler nelerdir?’ sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde en fazla %38.889 ve %37.037 oranla öğrencilerdeki motivasyon eksikliği, dikkat dağınıklığı ve hedeflerinin olmayışı, sınıf mevcudunun fazla olması, sınıftaki disiplin problemleri ve öğrenci profili, en az ise %7.407 ile fen bilgisi ders saatinin azlığı, konu ve etkinliklerin fazla olması sebebiyle öğretmenlerin öğretim programını yetiştirme telaşı cevaplarını verdikleri görülmüştür. Bu sonuçlar motivasyonun önemine bir kez daha vurgu yaparken sınıf mevcutları ve öğrenci profiline de dikkat çekmektedir. Ayrıca haftalık ders saatlerinin yeterli olduğu ve öğretim programını yetiştirmede sorun yaşamadıkları sonuçlarına da ulaşılmıştır.

‘Sınıfların kalabalık olması, öğrencilerin hedeflerinin olmayışı ve fiziksel yetersizliklerdir.’

Öğretmen, 17.

‘İstenmeyen öğrenci davranışları, konunun yapısı, öğrencinin yaşadığı çevrenin özellikleri, hazır bulunuşluk düzeyleri, konunun işe yarayıp yaramaması gibi pek çok nedenlerdir.’

Öğretmen, 1.

‘Etkinlik ve ünite sayısının fazla olması, haftalık toplam ders saatinin az olmasıdır.’

Öğretmen, 10.

5. Öğretmenler ‘Bir ders saati (40 dk.) yapacaklarınız için yeterli bir süre mi? Konu özeti, tekrar etmeye fırsatınız oluyor mu?’ sorusuna;

Tablo 2.5: Öğretmenlerin ‘Bir Ders Saati (40 dk.) Yapacaklarınız İçin Yeterli Bir Süre Mi? Konu Özeti, Tekrar Etmeye Fırsatınız Oluyor Mu?’ Sorusuna Yönelik Görüşleri

<i>Verilen Cevaplar</i>	<i>Sayı</i>	<i>%</i>
Süre yeterli, konu özeti ve tekrar yapabiliyorum	27	50
Yeterli değil, konu özeti ve tekrara fırsat olmuyor	14	25.926
Konuya göre değişir. Bazen bu süre yetiyor, bazen yetmiyor	6	11.11
Kırk dakika yeterli ama haftalık toplam Fen Bilgisi ders saati arttırılmalı. Çünkü bir ders saati arttırılırsa öğrenciler açısından verimli olmayabilir	3	5.556
Soruya cevap vermeyenler	4	7.407

Tablo 2.5’ de öğretmenlerin ‘Bir ders saati (40 dk.) yapacaklarınız için yeterli bir süre mi? Konu özeti, tekrar etmeye fırsatınız oluyor mu?’ sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde en fazla %50 oranla süre yeterli, konu özeti ve tekrar yapabiliyorum, en az ise %5.556 ile kırk dakika yeterli ama haftalık toplam fen bilgisi ders saati arttırılmalı, çünkü bir ders saati arttırılırsa öğrenciler açısından verimli olmayabilir cevaplarını verdikleri görülmüştür. Bu sonuçlar okullardaki bir ders saatinin uygun aralıklarda olup ders tekrarına da yeterli olduğunu ayrıca haftalık fen bilgisi ders saatinin arttırılmaması gerektiğini göstermektedir.

‘Kırk dakikanın yeterli olduğunu düşünüyorum. Daha fazlası öğrenci ve öğretmen için gereksiz oluyor.’ Öğretmen, 45.

‘Kırk dakika yeterli bir süre değil. Ders işlemek için yeterli ama konu özeti, tekrar etme, soru çözme, deney yapmak için yetersizdir.’ Öğretmen, 42.

‘Kırk dakika ders saati olarak yeterli fakat haftalık toplam dört saat yetersiz kalıyor. Etkinlik ve deneyler için iki saat daha ders eklenmelidir.’ Öğretmen, 10.

6. Öğretmenler ‘Dersi planladığınız zamandan önce bitirdiğiniz durumda ne yaparsınız?’ sorusuna;

Tablo 2.6: Öğretmenlerin ‘Dersi Planladığınız Zamandan Önce Bitirdiğiniz Durumda Ne Yaparsınız?’ Sorusuna Yönelik Görüşleri

<i>Verilen Cevaplar</i>	<i>Sayı</i>	<i>%</i>
Konu tekrar etme, soru çözümü vb. etkinlikler ile dersi pekiştirme	40	74.074
Fen Bilgisi ile ilgili konularda güncel bilgiler veririm, konuyla ilgili eğitici oyunlar oynatırım ya da kitap okuturum	8	14.815
Öğrenci sorunlarını dinler; ödev yapma, ders çalışma vb. konularda fikir alışverişi yaparım	5	9.26
Yeni konuya geçerim ya da yeni konuyla ilgili ipuçları veririm	3	5.556
Soruya cevap vermeyenler	4	7.407

Tablo 2.6’ da öğretmenlerin ‘Dersi planladığınız zamandan önce bitirdiğiniz durumda ne yaparsınız?’ sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde en fazla %74.074 oranla konu tekrar etme, soru çözümü vb. etkinlikler ile dersi pekiştirme, en az ise %5.556 ile yeni konuya geçerim ya da yeni konuyla ilgili ipuçları veririm cevaplarını verdikleri görülmüştür.

‘Fen bilimleri dersinin en avantajlı noktası etkinlik, deney kısımlarıdır. Dersin erken bitmesi durumunda konuyla ilgili ek etkinlik, deneyler yapmak, multimedya desteğiyle konuyu farklı bir açıdan tekrar izletmek, öğrencilerin kendi cümleleri ile dersi tekrar etmeleri ve eğlenceli bir oyunu konuya adapte etmek, eğlenerek öğrenmelerini sağlar. Zamanı da boş geçirmemiş oluruz.’ Öğretmen, 35.

'Konu tekrarı için sorular sorulur, çeşitli oyunlar oynatılır, test soruları çözdürülür.'

Öğretmen, 25.

'Konu ile ilgili video, belgesel, deney izletirim, soru çözümü ve etkinlikler yaparım.'

Öğretmen, 7.

Sonuç ve Tartışma

- ✓ Açık uçlu sorulardan 'Fen bilimleri dersinde etkili ve verimli kullandığınız ortalama süre ne kadardır?' sorusuna öğretmenlerin büyük bölümü 21-30 dakika (% 57.41) cevabını vermiştir. Topal (2009)'ın yaptığı araştırma da ise öğretmenlerin büyük bölümü ders süresinin ortalama 15-20 ya da 20-25 dakikasını verimli kullandıkları söyleyerek araştırma bulgularına yakın bir sonuca ulaşmıştır.
- ✓ Açık uçlu sorulardan 'Fen bilimleri dersinde etkili ve verimli kullandığınız bu sürenin nedeni ne olabilir?' sorusuna öğretmenlerden çok çeşitli cevaplar alınmıştır. Motivasyon eksikliği ve öğrenci dikkatinin çabuk dağılması cevabını verenler (% 55.56), öğretmenlerin büyük bölümünü oluşturmaktadır. Bu sonuç; Vural (2011) tarafından yapılan öğretmen adaylarının çalışmalarında yaşadıkları öğrenme sorunları ve kullandıkları öğrenme stratejileri isimli çalışmasının sonucunda öğretmen adaylarının öğrenme sorunlarının nedenleri arasında güdülenme eksikliği olması ile benzer sonuç göstermektedir. Birçok araştırmada da motivasyonun öğrenmede, öğrencilerin fen başarılarında, eleştirel düşüncelerinde ve bilimsel süreç becerilerinin gelişiminde oldukça önemli rol oynadığı ortaya çıkmıştır (Yılmaz ve Çavaş, 2007, s. 431). Çünkü motivasyon, kişilerin davranışlarının önemine ve kontrolüne dayalı olarak, amaçlarına ulaşmak için yaptıkları çaba veya çalışmaların derecesidir. Terrell H. Bell, 'Eğitim hakkında hatırdaki tutulması gereken üç şey vardır. Birincisi motivasyon, ikincisi motivasyon, üçüncüsü motivasyondur.' diyerek motivasyonun önemine değinmiştir (Dede ve Yaman, 2008, s. 20). Öğretim programının yoğun olması ve yaşanan zaman problemi cevabını verenler (% 7.41)' dir. Buna paralel olarak Geçer ve Özel (2012) ilköğretim fen bilgisi öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde etkinliklerin çok yoğun olmasından kaynaklı zaman problemi yaşadıklarını belirtmiş, Doğan (2010) fen bilgisi öğretim programının uygulanması sürecinde öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun farklı etkinlikleri sınıfta uygulama ve öğrencilerin derste aktif oldukları etkinlikleri yapma konusunda zamanın yetmemesi gibi sorunlarla karşılaştıklarını dile getirmiş, Güven ve Taşyürek (2013) ise tarih öğretmenlerinin öğretim programının yoğun olmasından dolayı derslerde yeterince araç-gereç kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Fen bilimleri dersi ortaokullarda haftalık dörder saattir. Buna rağmen haftalık konu ve kazanımlar oldukça yoğun, üstelik hemen her konunun deney ve etkinlikleri vardır. Bu durum ders saatinin yetmemesi gibi problemlere sebep olmaktadır. Öğrenci problemleri ve öğrencilerin derse hazır olmaması cevabını verenler (% 29.63)' tür. Bu sonuç, Yarımca (2010)'nın ilköğretim ikinci kademedeki birtakım öğrenci problemlerinin sanat eğitiminde sınıf yönetimine ilişkin sorunlara yol açması ile benzerdir. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin yetersizliği cevabını verenler (% 11.11)' dir. Vural (2011)' in yaptığı araştırmada da öğretmen adaylarının ön bilgilerindeki yetersizliklerin önemli çalışma sorunlarından olduğu tespit edilmiştir. Sınıf mevcudunun fazla olması cevabını verenler (% 7.41)' dir. Bu sonuca paralel olarak Öztürk (2009) ilköğretim 4. ve 5. sınıf fen bilimleri öğretmenlerinin, Doğan (2010)

Turkish Studies

fen bilimleri öğretmenlerinin, Aydın ve Tüysüz (2009) ilköğretim fen bilimleri öğretmenlerinin programı uygulama sürecinde yaşadıkları en önemli problemin sınıf mevcutlarının kalabalık olması olarak belirtmişlerdir.

- ✓ Açık uçlu sorulardan ‘Derste kullanılan bu süreyi arttırmak için neler önerirsiniz?’ sorusuna öğretmenlerin çoğu; uygulamalı (deney, etkinlik vb.) öğretim yapılmalı, dersler (materyal, araç, gereç vb.) ilgi çekici hale getirilmeli, öğrenciyi aktif kılan farklı yöntem ve teknikler kullanılmalı (% 27.78) şeklinde cevap vermiştir. Benzer şekilde Şimşek, Hırça & Coşkun (2012) araştırmalarına katılan fen bilgisi öğretmenlerinin derslerinde en fazla laboratuvar, problem çözme ve gösteri yöntemlerinin kullanılması gerektiği görüşünü belirttikleri sonucuna ulaşmış, Aktepe ve Aktepe (2009)’ de çalışmalarında 4.5.6.7. sınıf öğrencilerinin görüşlerini almış ve fen bilgisi öğretmenlerinin derslerinde en çok anlatım, laboratuvar, deney yapma ve sınıfta deney yaparak gösterme yöntemlerini kullandıklarını tespit etmişlerdir. Sınıf mevcutları azaltılmalı ve öğrenci disiplin sorunları giderilmeli cevabını verenler (% 18.52)’ dir. Bu sonuca paralel olarak Doğan (2010) fen bilgisi öğretmenlerinin fen bilgisi öğretim programının uygulanması sürecinde sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve değerlendirmenin çok zaman alması gibi sorunlar yaşadıklarını belirtmiş, Öztürk, Hastürk & Demir (2013) ise yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin fen bilimleri programını uygularken ders saati yetersizliği, öğretmen yükünün çok olması ve sınıfların kalabalık olmasına bağlı yaşadıkları sorunları dile getirmişlerdir.
- ✓ Açık uçlu sorulardan ‘Öğretmenlerin derste zamanı etkili kullanmalarını engelleyen faktörler nelerdir?’ sorusuna öğretmenlerin çoğu; öğrencilerdeki motivasyon eksikliği, dikkat dağınıklığı ve hedeflerinin olmayışı (% 38.89) cevabını vermiştir. Benzer şekilde; Vural (2011) öğretmen adaylarına yönelik yaptığı araştırmada adayların çalışma içeriğine odaklanamama ve dikkat eksikliği gibi sorunlar yaşadıklarını, Arı (2014) ise ilköğretim okulu öğretmenlerinin altıncı sınıf İngilizce öğretim programında yer alan etkinliklerin zor, yoğun, öğrenci seviyesinin üstünde, öğrenciler için sıkıcı ve uygulamasının uzun sürdüğünü buna bağlı olarak motivasyon problemleri yaşadıklarını tespit etmiştir. Sınıf mevcudunun fazla olması, sınıftaki disiplin problemleri ve öğrenci profili cevabını verenler (% 37.04)’ dür. Aynı şekilde Geçer ve Özel (2012) araştırmalarında ilköğretim fen bilgisi öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde karşılaştıkları en önemli sorunlar arasında sınıf mevcutlarının kalabalık olmasından kaynaklı disiplin problemleri yaşadıklarını belirtmiş ve Kırıkkaya (2009)’nın fen bilgisi öğretmenlerine yönelik yaptığı araştırmada da öğretmenler alternatif değerlendirme etkinliklerini uygulayamamalarının önemli nedenlerinden birinin sınıf mevcutlarının kalabalık olması bu nedenle öğrencilerle tam olarak ilgilenemediklerini ifade etmişlerdir. Yoklama, sınıf defteri doldurma, belirli gün ve hafta etkinlikleri ve dersi bölen diğer dış faktörler cevabını verenler (% 25.93) ile Güner (2010)’ in yoklama yapma, ders defterini doldurma, sınıfa ziyaretçi gelmesi, öğrencilerin problemleri davranışları gibi nedenlerin akademik çalışmalar için harcanan zamanı azalttığını belirtmesi benzerlik göstermektedir. Öğrenci hazır bulunuşluğunun yeterli düzeyde olmaması, öğrencilerin derse hazırlıksız gelmeleri cevabını verenler (% 25.93)’ dür. Bu sonuca paralel olarak Özgan ve Tekin (2011) sınıflarda karşılaşılan birçok disiplin sorununun temelinde öğrencilerin hazır

bulunuşluk düzeyi yetersizliğinin yattığını, hazır bulunuşluk düzeyinin yetersiz olmasının sınıf yönetimini, zamanın etkin kullanımını olumsuz yönde etkilediğini tespit etmişlerdir. Öğretmenlerin deneyimsizliği, öğretmenlerin derse hazırlıksız ve plansız gelmeleri cevabını verenler (% 16.67)' dir. Benzer şekilde Özgan ve Yılmaz (2009)'ın müfettişlerin; öğretmenlerin sınıf yönetimindeki eksiklikleri hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik yaptıkları araştırmada da derse hazırlıksız gelinmesinin öğretmenin sınıf yönetimindeki en büyük eksikliği olduğu görüşünü belirtmişlerdir (Özgan ve Yılmaz, 2009, s. 63).

- ✓ Açık uçlu sorulardan 'Bir ders saati (40 dk.) yapacaklarınız için yeterli bir süre mi? Konu özeti, tekrar etmeye fırsatınız oluyor mu?' sorusuna süre yeterli, konu özeti ve tekrar yapabiliyorum cevabını verenler (% 50); Yalar ve Yelken (2009)'in yaptığı araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Bu araştırmadaki çalışma grubu öğrencilerinin büyük bölümü etkili ve kalıcı bir biçimde dersi anlayabilmek için bir dersin 40-45 dakikadan fazla olmaması gerektiğini ve bu sürenin etkili ve verimli bir öğrenme için yeterli olduğunu belirtmişlerdir (Yalar ve Yelken, 2009, s. 269). Süre yeterli değil cevabını verenler (% 25.93); Öztürk (2009), Geçer ve Özel (2012), Doğan (2010), Öztürk, Hastürk & Demir (2013)'nin araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Akdeniz ve Tekbıyık (2008)'in yaptığı araştırmada öğretmenler özellikle etkinlikleri yapmak için sürenin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca Temur ve Geçer (2010)'un yaptığı araştırmada öğretmenler laboratuvar uygulamaları için sürenin yetersiz olduğunu dile getirmişlerdir.
- ✓ Açık uçlu sorulardan 'Dersi planladığınız zamandan önce bitirdiğiniz durumda ne yaparsınız?' sorusuna öğretmenler büyük oranda konu tekrar etme, soru çözümü vb. etkinlikler ile dersi pekiştirme yaparım şeklinde cevap vermişlerdir (% 74.07). Fen bilimleri dersinde önceki ve sonraki konu birbiriyle bağlantılıdır. Konular birbirinin üstüne yapılıdır. Gelecek konunun anlaşılması için ise önceki konu öğrenciler tarafından tam olarak anlaşılmalıdır. Bunun için öğretmenler ilgili etkinlik, deney, soru çözümü, kısa tekrarlar, soru-cevaplar, eğitici oyunlar yapmalıdır. Tüm bunların konunun pekişmesini, başarının artmasını ve öğrencinin sonraki konuyu öğrenmeye daha istekli olmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca Güneş, Dilek, Demir, Hoplan ve Çelikoğlu (2010) yaptıkları araştırmada; Fen Bilgisi ve sınıf öğretmenlerinin derste konu özeti ve konu tekrarı yaptırarak, günlük yaşamdan örnekler vererek, deney yaptırarak öğrencilerin kavram yanılgılarını gidermeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlara dayalı olarak şu öneriler sunulabilir:

- ✓ Bu çalışmaya benzer araştırmalar, çok daha büyük çalışma gruplarıyla yapılabilir.
- ✓ Bu çalışmaya benzer araştırmalar, zaman yönetimi stratejileri konusunda yeterli ve doğru bilgiye sahip öğretmenlerden oluşan bir çalışma grubuyla yapılabilir.
- ✓ Bu çalışmaya benzer araştırmalar; sınıf öğretmenleri, branş öğretmenleri ve hatta yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademisyenlerle de yapılabilir.

Turkish Studies

- ✓ Bu konuya yönelik daha sonraki araştırmalarda farklı uygulamalara gidilerek ortaokullarda herhangi bir sınıf düzeyinde deney ve kontrol grubu oluşturularak öğrenciler üzerinden öğretmenlerin zaman yönetimi uygulamalarına ilişkin bir araştırma yapılabilir. Veli ya da yöneticilerin gözünden öğretmenlerin zaman yönetimi araştırılabilir. Ayrıca aynı konunun devlet ve özel ortaokullarda çalışması yapılabilir.
- ✓ Öğretmenlere, lisans eğitimleri sırasında onlara farkındalık kazandıracak zaman yönetimine yönelik temel beceriler konusunda eğitim verilebilir. Ayrıca öğretmen adayları sınıf yönetimi ve zaman yönetimi üzerine meslek hayatlarında bu bilgileri kullanmalarına yönelik değerli eğitimcilerimiz tarafından cesaretlendirilmelidir.
- ✓ Zaman ve zaman yönetimi kavramı, literatür incelendiğinde çoğunlukla, iş dünyası ve yönetim bilimleri çerçevesinden incelenmiştir. Öğretmenlerin sınıfta zaman yönetimi konusunda bilgi alabilecekleri kaynaklar sınırlıdır. Hatta çoğu sınıf yönetimi kitabında “zaman yönetimi” bölümü yer almamaktadır. Öğretmenlerin bu konuda bilgi edinebilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı hizmet içi kurslar açmalıdır. Zaman yönetimi konusunda bilgili uzmanlar, seminerlerle öğretmenlerin eksikliklerini giderici çalışmalar yapabilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzelli, Y. (2015). Öğretmenlerin Öğretim Etkinliklerini Gerçekleştirme Sürecinde Yaşadıkları Sorunların Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *TURKISH STUDIES - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* - Volume 10/15, Fall 2015, p. 1-18. ISSN: 1308-2140, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8942/> ANKARA-TURKEY.
- Akdeniz, A., Tekbıyık, A. (2008). İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programını Kabullemeye ve Uygulamaya Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 2 (2), 23-37. http://www.nef.balikesir.edu.tr/~dergi/makaleler/yayinda/5/EFMED_FBE110.pdf
- Aktepe, V., Aktepe, L. (2009). Fen ve Teknoloji Öğretiminde Kullanılan Öğretim Yöntemlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri: Kırşehir BİLSEM Örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 10 (1), 69-80. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/aeukefd/article/viewFile/5000086421/5000080375>
- Arı, A. (2014). İlköğretim Altıncı Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programı'na İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7 (2), 172-194. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.5578/keg.6646>
- Aydın, G., Solmaz, D. (2014). Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Şiddete Maruz Kalma Faktörleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (35), 506-514. http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt7/sayi35_pdf/.../aydingulsun_dilekyalizsolmaz.pdf
- Aydın, H. Tüysüz, C. (2009). İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretmenlerinin Yeni Fen ve Teknoloji Programına Yönelik Görüşleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (1), 37-54. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/77089>

- Ayten, M., Sönmez Ektem I. (2014). Zorunlu-Kademeli Eğitim Sisteminde 1. Sınıf Öğrencilerinin Sahip Olmaları Gereken Yeterliliklerin Sınıf Öğretmenleri ve Velilerin Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *TURKISH STUDIES - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* - Volume 9/5, Spring 2014, p. 307-322, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7032> / ANKARA-TURKEY.
- Balbağ, Z., Karaer, G. (2016). Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Fen Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5 (3), 1-11. http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/01.m._zafer_balbag.pdf
- Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi* (3. Baskı). İstanbul: Millî Eğitim.
- Çam, İ. (2010). Ortaöğretim Tarih Öğretmenlerinin Derslerinde Zamanı Etkili Kullanma Stratejilerinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mardin.
- Dede, Y., Yaman, S. (2008). Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 2 (1), 19-37. http://www.nef.balikesir.edu.tr/~dergi/makaleler/yayinda/4/EFMED_FBE106.pdf
- Demirtaş, H., Özer, N. (2007). Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarısı Arasındaki İlişki. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 2 (1), 34-47. <http://www.inased.org/epasad/c2s1/demirtasozer.pdf>
- Djigic, G., Stojiljkovic, S. (2011). Classroom Management Styles, Classroom Climate and School Achievement. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 29 (2011), 819 – 828. DOI Number: 10.1016/j.sbspro.2011.11.310
- Doğan, Y. (2010). Fen ve Teknoloji Dersi Programının Uygulanması Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 86-106. http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_VII/haziran_2010/2010_24_yakup_dogan.pdf
- Duban, N., (2016). “Sınıf Öğretmenlerinin İlkokul Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşleri. *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* - Volume 11/3 Winter 2016, p. 981-994. ISSN: 1308-2140, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9291> / ANKARA-TURKEY.
- Geçer, A., Özel, R. (2012). İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretmenlerinin Öğrenme-Öğretme Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, Educational Sciences: Theory & Practice*, 12 (3), 2237-2261. <http://www.kuyeb.com/pdf/tr/201739ee52c01135beaa3bacbc22f2fecertr.pdf>
- Gözel, E. (2009). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Zaman Yönetimi Hakkındaki Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Gözel, E., Halat, E. (2010). İlköğretim Okulu Öğretmenleri ve Zaman Yönetimi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2010 (6), 73-89. <http://pausb.ed.pau.edu.tr/jvi.asp?pdire=pausb&plng=tur&un=PAUSBED-45391>
- Güçlü, N. (2001). Zaman Yönetimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 7 (1), 87-106. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/kuey/article/view/5000050846>

- Güner, N. (2010). Kaynaştırma Uygulamaları Yapılan Sınıflarda Çalışan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri ile Önleyici Sınıf Yönetimi Eğitim Programı'nın Öğretmenlerin Sınıf Yönetimlerine Etkisinin İncelenmesi. Doktora Tezi, ANKARA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güneş, T., Dilek, N., Demir, E., Hoplan, M., Çelikoğlu, M. (11-13 Kasım 2010). Öğretmenlerin Kavram Öğretimi, Kavram Yanılgılarını Saptama ve Giderme Çalışmaları Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Eğitim ve Bunların Etkileri Yeni Eğilimler Konulu Uluslararası Konferans*, Antalya. ISBN: 9786053641049. <http://www.iconte.org/FileUpload/ks59689/File/205.pdf>
- Güven, A., Taşyürek, Z. (2013). Tarih Öğretmenlerinin Derslerde Kullanmış Oldukları Araç-Gereçler Hakkındaki Görüşleri (Erzurum Örneği). *TURKISH STUDIES - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* -Volume 8/11 Fall 2013, p. 149-162. ISSN: 1308-2140, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5941> / ANKARA-TURKEY.
- Keskinoğlu, D., A. (2016). Öğretmenlerin Sınıfta Ders Zamanı Yönetim Becerilerinin Okul Yöneticilerinin Görüşüne Göre Değerlendirilmesi. *International Journal of Innovative Research in Education*, 3 (2), 69-85. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.18844/ijire.v1i1.118>
- Kırıkkaya, E. B. (2009). İlköğretim Okullarındaki Fen Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Programına İlişkin Görüşleri. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 6 (1), 133-148. <http://www.tused.org/internet/tused/sayilar/default1.asp?islem=git1&id=158>
- Kubat, U., (2015). “Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretme ve Öğrenme Sürecine Yönelik Yeterlilikleri, TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic - Volume 10/15 Fall 2015, p. 601-614, ISSN: 1308-2140, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8939>, ANKARA-TURKEY.
- Kurtuluş, N. ve Çavdar, O. (2011). Fen ve Teknoloji Öğretim Programındaki Etkinliklere Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Düşünceleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 5 (1), 1-23. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/balikesirnef/article/view/5000084800/0>
- MacCann, C., Fogarty, G., Roberts, R. D. (2012). Strategies for success in vocational education: Time management is more important for part-time than full-time students. *Learning and Individual Differences*, 22, 618-623. DOI Number: doi:10.1016/j.lindif.2011.09.015
- Özgan, H., Tekin, A. (2011). Öğrencilerin Hazırbulunluluk Düzeylerinin Sınıf Yönetimine Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (15), 421-434. <http://sbed.mku.edu.tr/article/view/1038000671>
- Özgan, H., Yılmaz, S. (2009). Müfettişlerin, Öğretmenlerin Sınıf Yönetimindeki Eksiklikleri Hakkındaki Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 10 (2), 57-65. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/aeukefd/article/download/5000086438/5000080392>
- Öztürk, Ş. (2009). İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersinde Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar (Denizli İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Öztürk, N., Hastürk, G., Demir, R. (2013). İlköğretim 4-5. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarındaki Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Dicle*

- Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (2013), 25-36. http://www.zgefdergi.com/Makaleler/1894680482_20_03_ID_242.pdf
- Sadık, F., Dikici Sığırtaç, A. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetim Becerileri ve Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi, *TURKISH STUDIES - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* - Volume 11/14 Summer 2016, p. 631-664. ISSN: 1308-2140, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9630> / ANKARA-TURKEY.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M., DüNDAR, H. (2014). Eğitim ve Bilim Dergisinde Yayımlanan Araştırmaların Eğilimleri: İçerik Analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39 (173), 428-449. DOI Number: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/3278>
- Şimşek, H., Hırça, N., Coşkun, S. (2012). İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Tercih ve Uygulama Düzeyleri: Şanlıurfa İli Örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (18), 249-268. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/mkusbed/article/view/1038000273>
- Temur, A., Geçer, K. (2010). Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Laboratuvar Uygulamalarında Karşılaştıkları Bazı Güçlüklerin Tespiti (Van İli Örneği). *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 15 (1), 82-88. <http://www.anadiliegitimi.com/yyufbed/issue/21962/235825>
- Topal, N. (2009). Derste Zaman Yönetimi: İlköğretim 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersine Yönelik Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Vural, L. (2011). Öğretmen Adaylarının Çalışmalarında Yaşadıkları Öğrenme Sorunları ve Kullandıkları Öğrenme Stratejileri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (2011), 46-65. <http://www.zgefdergi.com/DergiPdfDetay.aspx?ID=158>
- Yalar, T., Yelken, T. (2009). Liselerde Blok Ders Uygulamasının İncelenmesi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (1), 263-278. <http://asosindex.com/cache/articles/article-1423935493.pdf>
- Yarımca, Ö. (2010). İlköğretim II. Kademedeki Sanat Eğitiminde Sınıf Yönetimine İlişkin Bir Durum Çalışması. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (2010), 281-297. <http://docplayer.biz.tr/2797542-Ilkogretim-ii-kademedeki-sanat-egitiminde-sinif-yonetimine-iliskin-bir-durum-calismasi.html>
- Yenilmez, R. (2010). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İşteki Zaman Tuzakları ve Baş Etme Yöntemleri. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (5. Baskı). Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, H., Çavaş, P. (2007). Fen Öğrenimine Yönelik Motivasyon Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *İlköğretim Online*, 6 (3), 430-440. <http://dergipark.gov.tr/ilkonline/issue/8603/107159>